

Cum pot trăi prin credință?

Întrebări Cruciale

R.C. SPROUL

Cum pot trăi prin credință?

Cum pot trăi prin credință?

R.C. SPROUL

CUM POT TRĂI PRIN CREDINȚĂ?

R.C. Sproul

© 2021 Editura MAGNA GRATIA. Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă în orice formă și prin orice mijloace – electronice, mecanice, prin fotocopiere, microfilmare, înregistrare sau alt fel – cu excepția unor citate scurte în recenzii, fără permisiunea prealabilă a deținătorului drepturilor de autor.

Copyright © 2020 by R.C. Sproul. Originally published by Reformation Trust Publishing, a division of Ligonier Ministries. Translated by permission. All rights reserved.

Tradus și publicat cu permisiune. Publicată în original sub titlul *How Can I Live by Faith?* de Reformation Trust Publishing (2020).

ISBN: 978-606-9641-13-2 (PDF) / 978-606-9641-14-9 (epub) / 978-606-9641-15-6 (mobi)

Traducerea: Editura MAGNA GRATIA. MAGNA GRATIA nu susține în mod necesar toate punctele de vedere ale autorilor pe care îi traduce și/sau publică. Dacă nu este precizat altfel în text, citatele biblice sunt preluate din Biblia Cornilescu, ediția revizuită. Drepturi de autor British and Foreign Bible Society (BFBS) și Societatea Biblică Interconfesională din România (SBIR) 1924, 2016. Folosit cu permisiune.

Design copertă: Ligonier Creative, Editura MAGNA GRATIA

RESPECTAȚI DREPTURILE DE AUTOR!

Este interzis în mod expres:

imprimarea cărții indiferent de modalitatea de folosire, indiferent de scop și de modalitatea de imprimare, inclusiv imprimarea profesională (la tipografie, indiferent dacă produsul este comercializat sau nu);

stocarea fișierelor oricărei cărți pe bloguri, pagini de internet, portaluri sau transmiterea pe cale electronică, altfel decât a link-urilor către website-ul MAGNA GRATIA.

copierea și republicarea a peste 250 de semne/publicație pe alte portaluri, pagini de internet, bloguri, în publicații tipărite sau în predici, prezentări, conferințe etc.

producția și/sau distribuția de opere derivate (ex. audiobook, clipuri video, videoblog, broșuri, alte publicații etc.) care conțin, parțial sau integral, material din această publicație, indiferent dacă opera derivată este comercializată sau nu.

Citiți politica integrală de copyright la adresa: magnagratia.org/copyright.html

Editura MAGNA GRATIA
Str. Liliacului nr.26,
Dascălu-Ilfov 077075
Email: contact@magnagratia.org
Internet: www.magnagratia.org

CUPRINS

Capitolul 1. Dumnezeu credincios	7
Capitolul 2. Răscumpărați prin credință	17
Capitolul 3. Murind în credință	37
Capitolul 4. Trăind prin credință	51
Capitolul 5. Credințioșia	57
Despre autor	67

Capitolul 1

DUMNEZEUL CREDINCIOS

Credința creștină este o credință rațională. Când vorbim despre „credința creștină”, într-un sens, ne referim la acel corpus de învățături care au fost transmise de profeți și apostoli, învățături așternute ca având autoritate în Sfânta Scriptură (Iuda 3). Dar noi ne mai referim și la esența unei vieți bazată pe acel corpus de învățătură, căci în inima vieții creștine este credința. Sensul esențial al credinței este cel de încredere. A crede înseamnă a avea încredere în ceva sau cineva. Asta înseamnă că bizuirea noastră personală, lucrul de care ne sprijinim, lucrul pe care ne bazăm viața, este îndreptat către încrederea în ceva. Încrederea în Dumnezeu, credința doar în Hristos spre mântuire, stă în centrul religiei creștine și este un element cheie al vieții creștine să învățăm cum să practicăm acea încredere într-o viață de credință.

Începând din perioada iluminismului, din secolul al XVIII-lea, credința a fost o virtute tot mai atacată. Armele criticismului intelectual au fost exersate pe credința noastră prin intelectualii auto-declarați care au zugrăvit credința ca total contrară rațiunii, ca fiind inerent irațională. Drept rezultat,

mulți creștini au făcut pasul înapoi din arena dezbaterii. Și nu dor atât, ci ei au mers mai departe și au concluzionat că raționalismul și rațiunea sunt instrumente ale Satanei, care contrazic adevărul lui Hristos.

Influența nefastă a raționalismului din perioada iluministă și-a făcut loc chiar în biserică. Liberalismul teologic din secolul al XIX-a a adus cu el un atac la adresa ideilor celor mai fundamentale ale credinței creștine. Această mișcare teologică a continuat să se manifeste și în secolele XX și XXI, stârnind necredință și cuprinzând multe instituții bisericești. Unii părinți creștini au descoperit că, după ce și-au trimis copiii la colegii și universități pretins creștine, copiii li s-au întors acasă plini de îndoieli și scepticism propagat chiar de profesorii cărora biserica le încredințase mandatul de a-i învăța și de a le explica acelor copii ce este credința.

În vremurile noastre, din cauza influenței iluminismului și a atacurilor liberalismului teologic, mulți oameni văd o delimitare profundă între credință și rațiune. În fapt, noi trăim în cea mai anti-intelectuală perioadă din istoria bisericii creștine. Ceea ce arheologul biblic William Foxwell Albright considera „o influență vătămătoare a filozofiei existențialiste” a pătruns nu doar în cultura seculară, ci și în cea creștină, și a pătruns atât de adânc, încât suntem nevoiți să fim suspicioși cu privire la rațiune. Drept rezultat, mulți oameni din vremurile noastre cred că rațiunea și intelectul au puține lucruri în comun cu religia sau credința. Unii se simt

stânjeniți chiar să vorbească despre logică, pentru că ei și-au însușit ideea că, într-un fel, creștinismul trebuie acceptat prin credință, nu prin rațiune.

Reacția la această tendință a fost una de îndepărtare de intelectualism, sub pretenția falsă că intelectualismul ar duce la necredință și că oricine este creștin trebuie să trăiască prin credință, nu prin rațiune. Ca rezultat, conceptul de credință care a rezultat este adesea prefațat de termenul *oarbă*. De câte ori nu ați auzit oameni spunând că trebuie să acceptăm ceva prin credință? Poate că și tu ai spus ceva de genul acesta. Dar cum ar fi dacă cineva ar replica prin următoarea întrebare: „*De ce* ar trebui să iau acest lucru prin credință?” Cu alte cuvinte, ar trebui să le cerem oamenilor să creadă orbește, fără vreun motiv, cu excepția insistenței noastre? Nu este oare credința oarbă mai mult decât a-i cere cuiva să creadă ceva doar pentru că noi zicem acel lucru? Și dacă așa ar sta lucrurile, de ce să ne creadă ce vrem să creadă, și nu să creadă altceva?

Noi, credincioșii, le datorăm oamenilor răspunsuri la aceste întrebări. Când căutăm să le dăm, ne regăsim implicați în ceea ce este numit apologetică. Dacă propovăduim mesajul Evangheliei lui Hristos, îi avertizăm pe oameni că destinul lor final depinde de răspunsul lor la chemarea Lui, și apoi le spunem să ia acceptate lucruri printr-o credință oarbă, noi Îl insultăm pe Dumnezeu Tatăl, care este Izvorul întregului adevăr. Noi Îl insultăm pe Dumnezeu Fiul, care

este întruparea adevărului. Și Îl insultăm pe Dumnezeu Duhul Sfânt, care este Duhul adevărului.

Dacă așa avea încredere în cineva care nu este vrednic de încredere, aceea ar fi superstiție și nebunie. De aceea, răspunsul elementar al apologetului care este întrebat de ce ar trebui ca omul să-și pună încrederea în Dumnezeu este că Dumnezeu este vrednic de încredere. Desigur, trebuie să le și demonstrăm oamenilor că Dumnezeu este vrednic de crezare. A fi creștin înseamnă să trăiești încrezându-te în Dumnezeu cu viața și moartea ta. Dar de ce facem noi asta?

Pentru a răspunde la această întrebare, ne vom îndrepta către capitolul meu favorit din Biblie – Geneza 15. Versetele 1 și 2 spun: „După aceste întâmplări, Cuvântul Domnului i-a vorbit lui Avram într-o vedenie, și a zis: ‚Avrame, nu te teme; Eu sunt scutul tău și răsplata ta cea foarte mare’. Avram a răspuns: ‚Doamne Dumnezeule, ce-mi vei da? Căci mor fără copii; și moștenitorul casei mele este Eliezer din Damasc?’”

Pentru a înțelege contextul narațiunii, Avram fusese chemat din Ur, din Haldea, și el este temător. El trece printr-o criză a credinței, cu acea puțină credință pe care o are. În acest moment, Dumnezeu i Se descoperă și îi spune: „Nu te teme”. Viața creștină este o viață de credință, și o viață de credință înseamnă o viață de încredere. Nu există vreo poruncă dată de Dumnezeu care să fie mai dificilă decât aceasta.

Această poruncă apare de aproape o sută de ori mai des decât a doua cea mai frecventă poruncă. Atunci când Dumnezeu le vorbește copiilor Lui, El spune: „Nu te teme”. Când îngerii apar, ei spun: „Nu te teme”. Când Isus apare, El spune adesea: „Nu vă temeți”. De ce? Te gândești oare că El ar trebui să știe ceva despre noi? Poate că cel mai mare pericol pentru biserica lui Hristos este paralizia care vine din frică.

Când Dumnezeu vine la Avram, primul lucru pe care El îl spune este acesta: „Avrame, nu te teme; Eu sunt scutul tău”. Un existențialist, cineva care crede că viața nu are sens și că destinul final este anihilarea în prăpastia non-existenței, ar spune că nu ar trebui să ne temem, ci să fim oameni autentici, curajoși, care iau viața precum taurul de coarne. Nu te teme; viața nu are sens, ar spun el. Dar o astfel de gândire ar fi nebunie curată.

Modul de a raționa al lui Dumnezeu este foarte diferit. Când Dumnezeu spune, „nu te teme”, motivul pentru care nu trebuie să ne temem este acesta: „Eu sunt scutul tău”. În decursul lucrării Sale pământești, Isus a exprimat acest adevăr în felul următor: „îndrăzniți, Eu am biruit lumea” (Ioan 16:33). Existențialistul ar spune: „fi vesel, căci lumea te va birui”. Când Dumnezeu îl cheamă pe Avram să răspundă prin credință, El îi dă un motiv logic – pentru că „Eu sunt scutul tău”. Dacă Dumnezeu este scutul nostru, ar fi rațional sau irațional să fim paralizați de frică? Și dacă știm că Dumnezeu este scutul nostru, ce ar trebui să facem cu fricile noastre? Ar trebui să putem face orice

dacă am crede cu adevărat că Dumnezeu este scutul nostru.

Dumnezeu merge mai departe și spune: „Răsplata ta cea foarte mare” (Gen. 15:1). Avram trebuie să se fi mirat de această afirmație, căci, în acel moment, el nu avea copii, iar în societatea antică din Orientul Mijlociu, era crucial să ai un fiu care să te moștenească. Avram dă glas acestei îngrijorări a lui când spune, „Doamne Dumnezeule, ce-mi vei da? Căci mor fără copii; și moștenitorul casei mele este Eliezer din Damasc?” și „Iată că nu mi-ai dat sămânță, și slujitorul născut în casa mea va fi moștenitorul meu” (v. 2-3).

Avram L-a întrebat pe Dumnezeu ce i-ar putea da ca să compenseze faptul că nu avea niciun fiu. Iar Domnul răspunde: „Nu el va fi moștenitorul tău, ci cel ce va ieși din tine, acela va fi moștenitorul tău’. Și, după ce l-a dus afară, i-a zis: ,Uită-te spre cer și numără stelele, dacă poți să le numeri’. Și i-a zis: ,Așa va fi sămânța ta” (v. 4-5).

Ai încercat vreodată să numeri stelele? În acest pasaj din Geneza, Avram este în afara cortului lui, într-o noapte cu cerul plin de stele, uitându-se la galaxia Calea Lactee cum este strălucitoare și clară. Printre miliardele de stele, Avram se uită în sus și încearcă să le numere. Dumnezeu îi spune lui Avram nu doar că el va avea un moștenitor, ci că moștenitorii lui vor fi la fel de numeroși ca stelele cerului și ca nisipul mării. Apoi citim următoarele în versetele 6-7: „Avram L-a crezut pe Domnul, și Domnul i-a socotit lucrul

acesta ca neprihănire. Domnul i-a mai zis: „Eu sunt Domnul, care te-am scos din Ur din Haldea, ca să-ți dau în stăpânire țara aceasta”.

Imediat după ce Dumnezeu l-a declarat pe Avram îndreptățit prin credință, Avram, acest tată al celor credincioși, spune: „Doamne Dumnezeule, prin ce voi cunoaște că o voi stăpâni?” (v. 8). Ne-am putea aștepta ca Dumnezeu să Își piardă răbdarea cu Avram în acest moment. Nu-i spusese Dumnezeu deja că îi va da un moștenitor? Dumnezeu este neschimbător și veșnic credincios. În Domnul Dumnezeu nu se găsește nici măcar o umbră de schimbare. El nu Își încalcă promisiunile. El face ce spune că va face. Dar Dumnezeu recunoaște că Avram se străduia să trăiască prin credință și să aibă încredere că Dumnezeu va face ceea ce îi spusese. De aceea, El răspunde la întrebarea lui Avram trecându-l printr-o experiență de neuitat:

Și Domnul i-a zis: „Ia o juncană de trei ani, o capră de trei ani, un berbec de trei ani, o turturea și un pui de porumbel”. Avram a luat toate dobitoacele acestea, le-a despicat în două, și a pus fiecare bucată una în fața alteia; dar pasările nu le-a despicat. Păsările răpitoare s-au năpustit peste stârvuri; dar Avram le-a izgonit. La apusul soarelui, un somn adânc a căzut peste Avram; și iată că l-a apucat o groază și un mare întuneric. Și Domnul i-a zis lui Avram: „Să știi hotărât că sămânța ta va fi străină într-o țară, care nu va fi a ei; acolo va fi robită, și o vor apăsa greu, timp de patru sute de ani.

Dar pe neamul căruia îi va fi roabă, îl voi judeca Eu: și pe urmă va ieși de acolo cu mari bogății. Tu vei merge în pace la părinții tăi; vei fi îngropat după o bătrânețe fericită. În al patrulea neam, ea se va întoarce aici; căci nelegiuirea Amoriților nu și-a atins încă vârful” (v. 9-16).

Apoi vine versetul versetelor: „După ce a asfințit soarele, s-a făcut un întuneric adânc; și iată că a ieșit un fum ca dintr-un cuptor, și niște flăcări au trecut printre dobitoacele despicate” (v. 17). Este posibil să fi citit acest verset de o mie de ori, și totuși să îi ratezi sensul. Ceea ce este descris aici ne oferă temeiul istoric pentru care creștinul poate trăi prin credință.

În Vechiul Testament, expresia folosită pentru situația când era instituit un legământ între oameni era să se spună că legământul era *tăiat*, nu *făcut*. Această expresie este ilustrată viu în ritualul circumciziei (Gen. 17), prin care Avram, casa lui și urmașii lui au primit porunca să se taie împrejur în carne ca un fel de a se însemna ca popor al lui Dumnezeu, cei care erau într-o relație de legământ cu El.

Acest ritual avea un sens simbolic atât printr-un element pozitiv, cât și printr-un element negativ. Sensul pozitiv se referea la a fi tăiat și îndepărtat de răutatea și ticăloșia lumii și a fi consacrat pentru Dumnezeu, la fel cum era tăiată pielea în circumcizie. Elementul negativ era că cel ce se tăia împrejur Îi spunea lui Dumnezeu, într-o modalitate foarte concretă că, dacă nu asculta de termenii legământului, avea

să fie tăiat din prezența lui Dumnezeu și îndepărtat de toate beneficiile care decurg din a fi în relație cu El. Acel om avea să fie tăiat și aruncat în întunericul de afară, în afara Împărăției lui Dumnezeu și a Fiului Său preaiubit, la fel cum își tăiasse pielea prin circumcizie. Lucrurile erau dramatice.

În Geneza 15:17 nu citim de circumcizia lui Avram, ci a lui Dumnezeu. Dumnezeu i-a cerut lui Avram să aducă animalele, să le taie în două și să pună jumătățile una de o parte și una de cealaltă parte. După aceea vine un întuneric înspăimântător asupra lui Avram. În mijlocul acestui întuneric, el vede „un fum ca dintr-un cuptor, și niște flăcări”. El a văzut acest fum și foc, după care focul trece printre acele animale despicate.

Ce semnificație aveau fumul și focul? Sau poate că ar trebui să ne întrebăm mai degrabă cine era fumul și focul? Ceea ce noi avem în versetul 17 este o teofanie – o manifestare vizibilă a Dumnezeului invizibil, care apărea adesea în Vechiul Testament întruchipat vizibil sub forma focului. Rugul aprins, stâlpul de foc, focul mistuitor – este Dumnezeu însuși (v. Exod 3:2; 13:21; Lev. 10:2). Ceea ce Avram a văzut a fost Dumnezeu, care trecea printre acele animale. Dumnezeu îi spunea, în fapt, lui Avram: „Dacă este vreo făgăduință pe care nu o voi împlini față de tine și sămânța ta, fie ca Eu, Domnul Dumnezeu atotputernic, să fiu ca aceste animale. Fie ca ființa Mea divină să fie tăiată în două. Fie ca Dumnezeuul neschimbător să Se schimbe. Fie ca Dumnezeu

indivizibil să fie împărțit. Fie ca Dumnezeuul infinit să fie fragmentat”. Asta spunea Dumnezeu acolo.

În acea zi, Dumnezeu i-a spus lui Avram – și tuturor celor care aveau să vină după el – că El Își ține promisiunile și că El a jurat pe integritatea ființei Sale. Ai jurat vreodată ceva? Când eram copii, obișnuiam să spunem jurăminte, sau poate că jurăm pe mormântul altcuiva. Noi spunem lucruri prostești câteodată ca să subliniem înaintea oamenilor faptul că pot avea încredere în noi, că ne vom ține de promisiune. Sau poate că, atunci când ajungem la vârsta adultă, jurăm la tribunal cu mâna pe Biblie, promițând să „spunem adevărul, tot adevărul și numai adevărul”.

Credință oarbă? Nicidecum. Dumnezeuul nostru este cu totul vrednic de încredere. Oamenii și-ar putea risca averile, reputația sau poate chiar viețile pentru noi. Dar Dumnezeu a pus în joc ființa Sa veșnică. El a jurat pe ființa Sa veșnică; tot ceea ce El este și tot ceea ce are, Dumnezeu a pus în joc ca garanție a promisiunii Lui. Și este irațional să nu crezi în El.

Capitolul 2

RĂSCUMPĂRAȚI PRIN CREDINȚĂ

Doctrina cardinală a Reformei protestante a fost doctrina îndreptățirii doar prin credință. Iar textul biblic clasic care stă la temelia acestei doctrine se găsește în Epistola lui Pavel către biserica din Roma. În timp ce era profesor la Wittenberg, în Germania, Martin Luther își pregătea lecțiile din Romani pentru studenții de la seminar, moment când a trecut printr-un fel de explozie în a înțelege sensul acestei epistole.

Fiind călugăr augustinian și un ucenic sârguincios, Luther citea un eseu scris de Augustin de Hippo cu o mie de ani mai devreme. Când Luther a citit acel eseu, dintr-o dată lumina s-a aprins în mintea și sufletul lui, și a înțeles clar doctrina îndreptățirii doar prin credință. Mai târziu el rememora acel moment, descriindu-l ca și cum ușile Paradisului s-ar fi deschis larg și el ar fi trecut prin ele. Acela a fost un moment cheie în istoria bisericii.

Desigur, primul care a explicat doctrina îndreptățirii prin credință nu a fost nici Martin Luther și nici Augustin. Doctrina aceasta a fost explicată pentru prima dată în detaliu

de apostolul Pavel, în cartea Romani. În primele două capitole ale acestei epistole, Pavel a declarat universalitatea păcătoșeniei omului care a adus întreaga omenire, evrei și greci, înaintea tribunalului lui Dumnezeu.

Apoi, în 3:19, el spune: „Știm însă că tot ce spune Legea, spune celor ce sunt sub Lege, pentru ca orice gură să fie astupată, și toată lumea să fie găsită vinovată înaintea lui Dumnezeu”. Când Isus vorbește despre judecata finală și când autorii Noului Testament vorbesc despre tribunalul final, vedem o descriere consecventă a reacției omului la acuzațiile care se aduc împotriva noastră de către Dumnezeu. Acea reacție este tăcerea. Când Dumnezeu pronunță un verdict de condamnare, gurile oamenilor sunt astupate. Nu va mai fi timp de scuze și nici nu vor exista încercări de îndreptățire de sine. Înaintea scaunului de domnie al lui Dumnezeu, lumea vinovată este redusă la tăcere.

Apoi vine concluzia apostolică: „Căci nimeni nu va fi socotit neprihănit înaintea Lui, prin faptele Legii, deoarece prin Lege vine cunoștința deplină a păcatului” (v. 20). Noi vedem Legea lui Dumnezeu, și măsurându-ne după standardul Legii, știm că nu ne putem ridica la înălțimea ei. Vestea tristă este că întreaga lume este vinovată, astfel că nimeni nu va fi socotit neprihănit prin faptele Legii.

Apoi avem cele mai mărețe cuvinte din întreaga Scriptură. Versetul 21 introduce ceea ce am ajuns să numim Evanghelia, vestea bună a lui Hristos. Este un cuvânt format

din trei litere, și în sine, el ar părea neimportant. Totuși, acesta este cuvântul de care depind destinele noastre veșnice – cuvântul *dar*. După ce ne arată vestea tristă a severității condamnării de către Dumnezeu a omenirii, Scriptura se oprește și spune:

Dar acum s-a arătat o neprihănire, pe care o dă Dumnezeu, fără lege – despre ea mărturisesc Legea și pro-rociile – și anume neprihănirea dată de Dumnezeu, care vine prin credința în Isus Hristos, pentru toți și peste toți cei ce cred în El. Nu este nicio deosebire. Căci toți au păcătuit, și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu. Și sunt socotiți neprihăniți, fără plată, prin harul Său, prin răscumpărarea, care este în Hristos Isus. Pe El Dumnezeu L-a rânduit mai dinainte să fie, prin credința în sângele Lui, o jertfă de ispășire, ca să-Și arate neprihănirea Lui; căci trecuse cu vederea păcatele dinainte, în vremea îndelungii răbdări a lui Dumnezeu; pentru ca, în vremea de acum, să-Și arate neprihănirea Lui în așa fel încât să fie neprihănit, și totuși să-l socotească neprihănit pe cel ce crede în Isus (v. 21-26).

Dumnezeu este în întregime neprihănit și perfect de sfânt. El este un Dumnezeu drept, iar Legea Lui reflectă neprihănirea Sa. El cere de la noi ascultarea perfectă de Legea Lui dreaptă și neprihănită, dar noi nu ascultăm de acea Lege. Această situație dă naștere unei dileme. Dacă Dumnezeu este drept, ce face cel cu oamenii nedreți? Unii din biserica din zilele noastre se poate să nu se fi gândit niciodată la această problemă. Se pare că, în comunitatea creștină contemporană

există un fel de prezumție că mila și harul ne sunt datorate. Când oamenii cred că harul lui Dumnezeu le este datorat, strălucirea Evangheliei este eclipsată. De aceea, ei nu văd nimic uimitor în harul lui Dumnezeu manifestat față de noi. Totuși, rămâne această întrebare: Cum poate Dumnezeu să împlinească dreptatea Lui și totuși să fie Cel care îi îndreptățește pe oameni?

Unii fac greșeala să creadă că tot ce are Dumnezeu de făcut ca să salveze omenirea decăzută este să treacă păcatele noastre cu vederea și să ne dea iertarea într-un fel simplu, unilateral, din mila și bunătatea Lui. La urma urmei, dacă oamenii pot face așa ceva unii față de alții, de ce nu ar putea face și Dumnezeu acest lucru? Totuși, un păcătos poate să ierte un alt păcătos, însă Dumnezeu este perfect de drept și sfânt, iar El nu poate și nu va negocia niciodată integritatea și neprihănirea Lui. Așadar, dacă El este drept și trebuie să facă dreptate, ce anume va face El cu oamenii nedrepti?

Prin îndreptățire, Dumnezeu poate fi deopotrivă drept și Cel care îl îndreptățește pe omul care își pune credința în Isus. Pavel ne spune care este rezultatul: „Unde este dar pricina de laudă? S-a dus. Prin ce fel de lege? A faptelor? Nu; ci prin legea credinței. Pentru că noi credem că omul este socotit neprihănit prin credință, fără faptele Legii” (v. 27-28).

În acest pasaj, Pavel ne-a spune că toți oamenii sunt păcătoși. El ne-a mai spus și că nimeni nu poate fi îndreptățit prin faptele Legii. Dacă nu putem fi socotiți neprihăniți prin

faptele Legii, fie nu putem fi îndreptățiți deloc, fie trebuie să existe o altă cale. Pavel ne spune apoi că suntem îndreptățiți printr-o neprihănire care nu ne aparține. Ea este o neprihănire ce ne este străină. Este neprihănirea altcuiva. Este neprihănirea lui Isus, iar aceasta devine temeiul îndreptățirii noastre. Noi nu suntem drepecți în noi înșine, dar Isus este drept.

Dacă ai întreba un copil din biserică ce a făcut Isus pentru el, copilul acela îți va spune cel mai probabil că „Isus a murit pe cruce pentru păcatele mele”. Copiii noștri înțeleg acest lucru. Dar aceasta este doar jumătate din ceea ce presupune îndreptățirea. A fi îndreptățit necesită nu doar ca păcatele noastre să fie pedepsite (dimensiunea negativă), ci și ca să intrăm în posesia neprihănirii pozitive pe care să o aducem înaintea lui Dumnezeu. Dacă vrem să fim îndreptățiți, trebuie deopotrivă să scăpăm de nedreptatea noastră și să căpătăm dreptatea. Aceste două lucruri trebuie să se petreacă, iar Evanghelia ne spune că ambele ne sunt oferite de Hristos.

Pe de o parte, nedreptățile noastre Îi sunt aplicate lui Isus. Când Isus a murit pe cruce, El a murit pentru păcatele noastre, pentru a plăti pedeapsa pentru toate relele făcute de noi. Dar din nou, aceasta este doar jumătate din ce este necesar. Cealaltă jumătate se petrece când, la momentul când ne punem încrederea în Isus, neprihănirea Lui este transferată în contul nostru înaintea lui Dumnezeu. Isus ia asupra Lui nedreptățile noastre și ne dă înaintea lui Dumnezeu neprihănirea Lui. Drept rezultat, Dumnezeu poate să rămână

deopotrivă drept și milostiv. De ce este El drept? Pentru că ne-a dat neprihănirea lui Hristos. Dumnezeu îi declară drepti pe oameni – care, în și prin ei înșiși, sunt nedrepti – după ce îi îmbracă și îi acoperă cu neprihănirea lui Hristos. Pe cruce, El L-a declarat pe Hristos nedrept, blestemat și a pedepsit în El păcatele noastre. Acesta este un transfer dublu care nu poate avea loc decât punându-ne încrederea în Hristos.

De aceea, a trăi prin credință nu înseamnă doar să ne încredem în Dumnezeu Tatăl, ci și să ne încredem în Dumnezeu Fiul, spre îndreptățirea noastră. Îndreptățirea doar prin credință are sensul că îndreptățirea are loc doar prin Hristos. Singura cale prin care noi, oameni nedrepti, să putem sta în picioare în prezența unui Dumnezeu drept, este să avem neprihănire. Dacă suntem nedrepti, este evident că nu avem neprihănire, așa că ea trebuie să vină din afara noastră. Noi fie o primim de la Hristos, fie, într-un exercițiu zadarnic, încercăm să o obținem de altundeva.

Nimic nu îi mânie mai mult pe oameni precum pretenția că există o singură cale către Dumnezeu – prin Isus. Oamenii cred că acest lucru este nedrept, bigot și îngust la minte. Critica implicită este îndreptată către Dumnezeu, pe ideea că El n-ar fi făcut suficient pentru ca răscumpărarea să fie posibilă. Îți poți imagina un păcătos stând înaintea lui Dumnezeu la sfârșitul istoriei și încercând să-L critice că n-a făcut suficient pentru mântuirea noastră și că nu le-ar fi permis tuturor oamenilor să fie mântuiți ori că nu le-a dat

voie să fie mântuiți într-o multitudine de căi? Ar trebui oare ca Dumnezeu să le permită oamenilor să fie mântuiți, de exemplu, prin credința în Buddha?

Problema este că Buddha nu are suficientă neprihănire ca să se mântuiască pe sine, cu atât mai puțin ca să ne mântuiască pe noi. Confucius, la rândul lui, este lipsit de slava lui Dumnezeu. Nu există decât Unul singur care a împlinit lucrarea necesară pentru a face posibilă îndreptățirea noastră. Vrea cineva să susțină puritatea lui Moise? A lui Muhammad? Cea mai mare diferență dintre creștinism și orice altă religie ține de ispășirea făcută de Isus Hristos și de neprihănirea Lui desăvârșită. Când vrem să afirmăm validitatea diferitelor religii, pierdem din vedere acest adevăr, și ceea ce spunem în realitate este că ar fi perfect în regulă ca Dumnezeu să stea și să negocieze cu oamenii termenii dreptății Sale. Noi vrem ca Dumnezeu să fie Cel ce ne îndreptățește, dar nu ne prea pasă dacă El rămâne sau nu drept în final.

„Pentru că noi credem că omul este socotit neprihănit prin credință, fără faptele Legii” (Rom. 3:28). Omul este îndreptățit prin Hristos și doar prin Hristos. Aceasta este esența doctrinei protestante a îndreptățirii doar prin credință. Evident, Reforma protestantă a fost o chestiune serioasă, căci este ceva serios să produci divizarea trupului lui Hristos. Ea a fost atât de serioasă pentru că Domnul nostru S-a rugat cu ucenicii Lui ca toți cei ce aveau să Îl urmeze să fie uniți. Rugăciunea Lui față de Tatăl pentru noi a fost „ca

ei să fie una, cum și Noi suntem una” (Ioan 17:22). Dumnezeu Tatăl și Dumnezeu Fiul se află într-o unire puternică, astfel că rugăciunea lui Isus ca noi să avem aceeași unitate – nu doar o unitate superficială, ci una profundă – a fost remarcabilă. De aceea, a rupe trupul lui Hristos este o treabă foarte serioasă.

Dar Luther a spus că chestiunea felului în care omul este răscumpărat este lucrul de care depinde biserica. Mai mult, ea este lucrul de care depinde soarta noastră veșnică. Dacă îndreptățirea este doar prin credință, ce se poate petrece cu omul care nu își pune încrederea în Hristos și doar în Hristos pentru mântuirea lui? Ce se întâmplă dacă el își pune încrederea în propriile fapte? Ce se întâmplă dacă crede parțial în faptele proprii și parțial în Hristos? Aici se ridică în mod natural următoarea întrebare: Un astfel de om își pune cu adevărat încrederea în Hristos, singurul care îl poate mântui?

Subiectul în discuție nu este structura de autoritate, nici conducerea sau organizarea bisericii. Discuția nu ține de ritualuri sau sacramente. Aici discutăm despre mântuire. Este mântuirea doar prin credință, sau printr-un amestec de credință și altceva? Noi auzim adeseori spunându-se că Biserica Romano-Catolică ar crede în îndreptățirea prin fapte și că protestanții cred în îndreptățirea prin credință. Dar acest lucru nu este adevărat. Aceea este o distorsionare a teologiei romano-catolice, și este ceva calomnios, pentru că Roma a

spus dintotdeauna că credința este necesară. Totuși, ea spune și că, pentru mântuire, faptele bune sunt și ele necesare.

În societatea americană de azi, gândirea dominantă asupra îndreptării nu este nici cea romano-catolică, nici cea protestantă. Cea mai răspândită perspectivă asupra îndreptării este una pe care am putea să o numim îndreptarea prin moarte. Această idee spune că tot ce ar trebui să facă omul ca să ajungă în Rai este să moară. Nu contează ce crede cineva, atâta timp cât este sincer. Tot ceea ce Dumnezeu cere este ca oamenii să creadă în *ceva*. Dacă tot ceea ce trebuie să facă omul ca să ajungă în Rai este să moară, de ce să ne mai deranjăm să deslușim doctrina corectă sau să aflăm care ar fi adevărul? Toți vom ajunge acolo, pentru că toți oamenii ajung în Rai.

Această idee nu își are însă originea în creștinism. Ea nu a venit de la Pavel, nici de la Isus. Ea nu a venit de la Dumnezeu. În această gândire, nimeni n-are nevoie de Hristos. Nu este nevoie să te pocăiești. Nu este nevoie să îți pui credința personal în Hristos și să te alipești de El spre îndreptarea ta. Oamenii nu mai sunt atrași de îndreptare, așa că am ajuns să ne însușim ideea greșită că maturitatea se dovedește când nu mai avem dispute legate de religie. Nu-i mai ardem pe oameni pe rug și nici nu-i mai aruncăm în închișori. După ani de lupte între romano-catolici și protestanți, am ajuns să spunem că vrem să facem pace și să încetăm ostilitățile.

Dar știi ce fel de oameni nu au niciodată dispute despre religie? Oamenii cărora nu le pasă deloc de religie. Oamenii care nu argumentează nimic despre Hristos sunt cei cărora nu le pasă deloc de Hristos. Oamenii care nu discută niciodată despre cea mai importantă dilemă a rasei omenești sunt cei cărora nu le pasă deloc de cea mai importantă dilemă a rasei omenești – anume felul în care un om păcătos va putea sta în picioare înaintea unui Dumnezeu drept și sfânt.

Atunci când Luther a pășit printre ușile Paradisului, el nu a fost să le închidă și să rămână el acolo, de unul singur. El a vrut să țină acele uși deschise, să deseneze o pictură pe pragul de sus al ușii și să îi spună întregii lumi: „Iată Evanghelia! Ascultați Evanghelia! Înțelegeți Evanghelia! Puneți-vă credința în Hristos, și veți fi îndreptățiți”. Dar doctrina lui nu a fost primită de biserică, așa că papa l-a excomunicat pe Luther.

În final, Roma a replicat față de Reforma protestantă cu ocazia Conciliului de la Trent, care a avut loc la mijlocul secolului al XVI-lea. Acolo, Biserica Romano-Catolică a declarat că oricine crede în îndreptățirea doar prin credință – sensul fiind că tot ceea ce omul are de făcut este să își pună credința personal în Hristos și doar în Hristos spre mântuirea lui - este anatema, sau condamnat. În acel ceas întunecat, biserica a condamnat pe orice om care a crezut Evanghelia.

Iată de ce Luther era dispus să divizeze biserica. Luther era gata să moară pentru Evanghelia, pentru că el era gata să

moară pentru Mântuitorul lui. La Conciliul de la Trent, Roma replicat nu doar prin condamnarea lui Luther și a Reformei, ci și prin a-și formula propria doctrină a îndreptării. Ea s-a îndreptat către Epistola lui Iacov, în care și-a pus temelia pentru perspectiva formulată: „Avraam, părintele nostru, n-a fost el socotit neprihănit prin fapte, când l-a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar?... Vedeți dar că omul este socotit neprihănit prin fapte, și nu numai prin credință” (Iacov 2:21, 24).

Luther a spus că omul este îndreptățit numai prin credință. Dar Iacov spune că omul este îndreptățit și prin fapte, *nu* doar prin credință. Cum ar trebui să rezolvăm această aparentă contradicție? Să-l credem pe Luther sau Biblia? În cartea lui Iacov vedem o afirmație pozitivă – „omul este socotit neprihănit prin fapte”, dar vedem și o negație „nu numai prin credință”.

Situația pare și mai complicată dacă ne gândim la exemplul pe care Iacov îl folosește în învățătura lui despre îndreptățirea prin fapte: Avraam. Pavel spune în Romani 4:1-5:

Ce vom zice dar că a căpătat, prin puterea lui, strămoșul nostru Avraam? Dacă Avraam a fost socotit neprihănit prin fapte, are cu ce să se laude, dar nu înaintea lui Dumnezeu. Căci ce zice Scriptura? „Avraam L-a crezut pe Dumnezeu, și aceasta i s-a socotit ca neprihănire”. Însă celui ce lucrează, plata cuvenită lui i se socotește nu ca un har, ci ca ceva datorat; pe când, celui ce nu lucrează, ci crede în Cel ce îl socotește pe

păcătos neprihănit, credința pe care o are el, îi este socotită ca neprihănire.

Cine este personajul A, pe care apostolul Pavel îl folosește pentru a-și dovedi argumentul că îndreptățirea nu este prin faptele Legii, ci doar prin credință? Avraam. El este tatăl celor credincioși, și noi trebuie să fim îndreptățiți în același fel în care Avraam a fost îndreptățit. Dar apoi Iacov se îndreaptă și el către Avraam, spunând că Avraam a fost îndreptățit prin faptele lui. Ai sesizat problema?

Teologii și exegeții Noului Testament au analizat mult această aparentă contradicție și au propus variate soluții. Unii susțin că Pavel a scris primul Epistola către Romani, înainte ca Epistola lui Iacov să fie scrisă. Ei gândesc că Iacov ar fi fost scrisă după Romani cu scopul de a corecta învățătura apostolului Pavel despre îndreptățire.

O altă teorie este că Iacov ar fi fost scrisă înainte de Romani și că, deși a trăit alături de Isus și și-a auzit Fratele dând învățătură și predicând, Iacov n-a auzit niciodată mesajul lui Pavel. Ca rezultat, Iacov ar fi fost primul eretic care să propovăduiască îndreptățirea prin fapte, așa că apostolul Pavel ar fi scris cartea Romani ca să contracareze influența nefastă a Epistolei lui Iacov.

Ambele idei de mai sus ridică serioase semne de întrebare legate de integritatea lui Pavel, a lui Iacov și, în ultimă instanță a canonului Noului Testament. Este oare posibil să împăcăm aceste două pasaje fără să facem apel la tot felul de

subterfugii?

În primul rând, trebuie să ne întrebăm ce anume îl pre-ocupa pe Iacov în epistola lui. Trebuie să ne uităm mai de- vreme în capitolul 2, unde citim în versetul 14: „Frații mei, la ce-i folosește cuiva să spună că are credință, dacă n-are fapte? Poate oare credința aceasta să-l mântuiască?” Iacov tratează următoarea problemă: Este îndreptățirea prin cre- dință sau printr-o *pretenție* de credință? Este posibil ca un om să facă o profesiune de credință, dar să nu aibă credința. Nu ar trebui să credem că toți cei ce se alătură bisericii vizi- bile – comunitatea celor care au pretins credință în Hristos, alături de copiii lor – sunt cu adevărat oameni născuți din nou, care își pun încrederea în Hristos și doar în Hristos.

Oare nu spunea Domnul însuși că mulți vor veni la El în ziua de apoi spunând, „Doamne, Doamne”? Și nu le va spune El acestora: „Niciodată nu v-am cunoscut; depărtați- vă de la Mine, voi toți care lucrați fărădelege” (Matei 7:21, 23). El a mai spus despre generația Lui că, „Norodul acesta se apropie de Mine cu gura și Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine” (Matei 15:8). El ne-a spus că neghina va crește întotdeauna alături de grâu, adică vor fi oameni care vor spune că sunt credincioși, dar ei nu sunt credincioși adevărați (Matei 13:24-30).

În fapt, dacă am avea o înțelegere corectă a Scripturii, după toate probabilitățile trebuie să existe oameni în fiecare biserică vizibilă care să își declare încrederea și credința în

Hristos, dar care, în realitate, nu sunt în Împărăția lui Dumnezeu pentru că nu și-au pus credința în Hristos spre mântuirea lor. Ei se încred în faptele lor bune, în neprihănirea lor sau chiar în faptul că frecventează biserica. Ei cred în realitate că vor intra în Împărăția lui Dumnezeu trăind o viață bună. Dar acești oameni sunt departe de Împărăția lui Dumnezeu.

Biserica primară a trebuit să trateze această chestiune, așa că Iacov a făcut acest lucru într-o manieră destul de practică. În esență, el pune următoarele întrebări: „La ce bun este acest lucru? La ce îi folosește cuiva să spună că are credința, dacă nu are fapte? Care este semnul indispensabil al credinței adevărate? Pot oare să cred că Isus a murit pentru mine și să trăiesc pe cât de rău vreau tot restul vieții mele?” Isus a răspuns foarte succint la această întrebare: „Dacă Mă iubiți, veți păzi poruncile Mele” (Ioan 14:15). Înțelegând acest adevăr, Luther l-a exprimat într-un fel deosebit: „Noi suntem îndreptățiți doar prin credință, dar nu printr-o credință izolată de fapte”. Felul de credință care ne mântuiește este o *fides viva*, o credință vie, o credință dătătoare de viață, o credință ce se demonstrează prin ascultare.

Nu trebuie să așteptăm până ce facem fapte bune pentru ca Dumnezeu să declare ai Lui. Noi suntem declarați ai Lui în momentul când credem. Aceasta este chestiunea pe care Pavel o tratează când vorbește despre momentul când noi credem în Hristos, spunând că, din acel moment, tot ce are

El este al nostru. Prin îndreptățire, noi suntem eliberați de condamnare, avem acces la Dumnezeu, suntem iertați și credința adevărată este vie în inimile noastre. Acea credință va începe să se manifeste printr-o viață schimbată. Vestea bună este că nu trebuie să trăim acea viață înainte ca Dumnezeu să ne primească.

Iacov, însă, se ocupă de o problemă diferită – problema aceluia care spun că au credința, dar nu au fapte. În esență, el pune întrebarea: „Oare poate acea credință să îi mântuiască?” Răspunsul este un nu categoric. O credință care nu produce fapte nu este credință. Iacov continuă spunând că este o credință moartă (Iacov 2:26). Nu are nicio viață în ea. Nu folosește la nimic. Nu poate mântui pe nimeni.

Când Iacov vrea să le arate cititorilor lui ce este credința adevărată, el folosește exemplul lui Avraam: „Avraam, părintele nostru, n-a fost el socotit neprihănit prin fapte, când l-a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar?” (Iacov 2:21). Atât Iacov cât și Pavel fac apel la Avraam, iar ei apelează la momente diferite și la elemente diferite din viața lui Avraam. Iacov vorbește despre Geneza 22. În Romani 4, Pavel se referă la Geneza 15, pasaj la care ne-am îndreptat privirile în capitolul anterior, folosindu-l pentru a arăta că, în momentul când Avraam L-a crezut pe Dumnezeu, el a fost îndreptățit.

Geneza 15 vorbește despre un moment de dinainte de nașterea lui Isaac sau de aducerea lui pe altar, înainte ca Avraam să fi făcut orice faptă a Legii. Dar când Avraam L-a

crezut pe Dumnezeu și a avut încredere în făgăduințele Lui, Dumnezeu l-a declarat neprihănit. Așa cum arată Pavel, Avraam a fost îndreptățit în Geneza 15. Dar Iacov spune că Avraam a fost îndreptățit când l-a adus pe Isaac pe altar – la șapte capitole *după ce* Avraam fusese îndreptățit, așa cum spune Pavel. Ar putea părea că această aparentă contradicție se adâncește, dar lucrurile nu stau așa.

Iacov și Pavel vorbesc fiecare despre câte un concept diferit. Problema nefericită pentru noi este că, atunci când citim traducerea Bibliei, în ambele este folosit același termen din greacă – *dikaiosynē* – și în ambele cazuri este tradus prin aceeași expresie, *a socoti neprihănit* sau *îndreptățire*. Dar dacă analizăm atent sensul termenului *dikaiosynē* din greacă, vom vedea că el poate avea cel puțin trei sau patru sensuri.

Un sens este acela de a demonstra sau de a arăta că un lucru este autentic, potrivit pretenției emise. Acesta este sensul avut în vedere de Iacov; amintește-ți că el trata problema oamenilor care pretindeau că aveau credința. Dacă Avraam a spus că avea credință și a făcut fapte, atunci faptele lui Avraam arată, demonstrează și dovedesc pretenția lui de a avea credința adevărată. Altfel spus, pretenția de credință a lui Avraam este îndreptățită de faptele lui de ascultare. În acest sens, Avraam este îndreptățit sau dovedit credincios autentic înaintea oamenilor, căci oamenii pot să îi vadă credința din faptele sale.

Pavel se gândește la îndreptățire într-un sens diferit.

Dacă cineva pretinde credința, Dumnezeu nu trebuie să aștepte să vadă ce face acel om pentru a ști dacă profesiunea lui de credință este sinceră. Dumnezeu poate vedea inima omului. Imediat ce el crede cu adevărat, Dumnezeu știe acest lucru. El știe dacă acea credință este sinceră. El nu trebuie să aștepte să vadă roadele din viața celui om pentru a evalua dacă credința lui este autentică. Aceasta este îndreptățirea din perspectiva lui Dumnezeu.

Pentru a înțelege această aparentă contradicție dintre credință și fapte dintre Pavel și Iacov, este extrem de important să ne dăm seama că termenul *îndreptățire* este folosit în două feluri diferite: în ce privește statutul nostru înaintea lui Dumnezeu (în cazul lui Pavel) și în ce privește felul cum oamenii ne văd (în cazul lui Iacov). Ceea ce noi denumim sensul teologic al îndreptățirii este ceea ce Pavel se străduiește să explice în Epistola lui către Romani. El explică felul cum un om este îndreptățit înaintea unui Dumnezeu sfânt și drept. Iacov, însă, vorbește despre felul cum profesiunea sau pretenția de credință a unui om este justificată înaintea oamenilor.

Pavel și Iacov vorbesc pe două paliere complet diferite când vine vorba despre termenul *îndreptățire*. Dar doctrina grandioasă, sensul teologic al îndreptățirii – adică felul cum un om nedrept va supraviețui înaintea unui Dumnezeu sfânt și drept – este tema învățaturii apostolului Pavel. Pavel afirmă fără compromis și fără să negocieze că omul este îndreptățit prin credința în Hristos și doar prin credința în

Hristos. „Căci nimeni nu va fi socotit neprihănit înaintea Lui, prin faptele Legii” (Rom. 3:20). A ne uita la cartea lui Iacov ca să începeșăm învățătura lui Pavel ar însemna să îl înțelegem cu totul greșit atât pe Pavel, cât și pe Iacov.

Ascultarea noastră de Hristos va demonstra că pretenția noastră de credință este autentică, dar nu pe baza ei suntem mântuiți. Până și cele mai bune fapte ale noastre sunt pătate de păcatul care rămâne în viețile noastre. Cea mai bună faptă pe care am putea să o facem vreodată nu poate adăuga nici măcar un gram de merite la vrednicia neprihănirii desăvârșite a lui Isus Hristos. Chestiunea despre care vorbim aici este prin ale cărui merite suntem mântuiți. Prin meritele lui Isus, prin meritele noastre, sau prin tezaurul de merite acumulate de sfinții bisericii?

Singurul merit autentic și intrinsec care a câștigat vreodată înaintea lui Dumnezeu a fost vrednicia lui Hristos, astfel că la Isus trebuie să alergăm noi. De Isus trebuie să ne alipim, înțelegând că viața credinței înseamnă că cel neprihănit va trăi prin credință (Rom. 1:17), punându-ne încrederea în Hristos și doar în Hristos pentru mântuirea noastră. Doar El satisface cerințele unui Dumnezeu sfânt și drept.

Dumnezeu este deopotrivă drept și Cel ce îndreptățește. Adevărul minunat al Evangheliei este că El transferă neprihănirea lui Hristos în contul nostru și transferă păcătoșenia noastră în contul lui Hristos. Legea Lui sfântă și dreaptă nu este compromisă, iar dreptatea Lui rămâne neafectată. Totuși, în

același timp, El Își arată îndurarea și harul.

Capitolul 3

MURIND ÎN CREDINȚĂ

Noi vorbim des în cercurile creștine despre ce înseamnă să trăim prin credință. Dar ce înseamnă să mori prin credință? Patriarhul Iov se întreba: „Oare omul mort va mai învia?” (Iov 14:14, lit. ESV). Eu am dubii că există vreo întrebare din domeniul filozofiei care să atragă mai mult interes practic. Fantoma morții atârnă deasupra fiecăruia dintre noi. Ea vizitează fiecare casă și știm că, la un anumit moment, ne va aștepta pe fiecare.

Biblia ne învață că boldul morții a fost îndepărtat, dar ea rămâne un vrăjmaș – vrăjmașul final și cel mai feroce. Dar noi, creștinii, ne-am alăturat celor din istorie care au crezut propovăduirea inițială a primei biserici creștine: „El a înviat”.

În chiar inima credinței creștine se află Hristosul înviat, care i-a spus poporului Său: „Eu sunt învierea și viața. Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi” (Ioan 11:25). Același Isus le-a spus ucenicilor Lui: „În casa Tatălui Meu sunt multe locașuri. Dacă n-ar fi așa, v-aș fi spus. Eu Mă duc să vă pregătesc un loc” (Ioan 14:2). Noi, creștinii, credem că moartea nu este punctul terminus. Dar întrebarea pe care

trebuie să o punem este următoarea: Este oare credința noastră în viața de după moarte o credință oarbă? Este ea doar o proiecție a dorințelor noastre, împlinirea unor dorințe din noi? Este doar o fantasmă psihologică? Sau există vreun motiv serios pentru care să credem în biruința lui Hristos asupra morții?

Filozofii au analizat secole la rând această întrebare. Unul dintre faimoasele dialoguri ale lui Platon, *Phaedo*, relatează scena morții mentorului lui Platon, Socrate, care fusese condamnat la moarte, iar execuția trebuia să aibă loc prin a-i da să bea cucută. Înainte de a muri, Socrate a intrat într-o discuție cu Platon despre viața de după moarte. Platon parcurge un șir de raționamente destul de complicat, prin care se uită la natură, observându-i diversitatea. El observă ciclicitatea lumii înconjurătoare – de exemplu că, înainte de a înflori o floare, o sămânță trebuie pusă în pământ. Pentru ca acea sămânță să germineze, ea trebuie să se descompună. Prin descompunere, ea produce o viață nouă, apoi viața cea nouă produce semințe. După ce floarea se ofilește și se usucă, semințele ajung înapoi în pământ, se descompun și dau iarăși naștere vieții.

Platon spunea că, așa cum întunericul vine după lumina zilei și așa cum au loc ciclurile din natură, vedem acest model care se repetă la nesfârșit – naștere, descompunere și naștere din nou. El vorbea despre molie, despre vierme și despre fluturi, arătând cum viața merge înainte prin schimbări de

formă. Cu toată această grandoare a schimbării și toată diversitatea de forme de viață pe care le observăm, Platon se întreabă de ce ar trebui să ne așteptăm ca forma noastră prezentă, ca ființe umane inteligente, să fie cea mai înaltă formă sau forma finală de viață de pe această planetă.

Deși ideile lui Platon sunt în mod cert interesante, ele rămân niște speculații. Ele nu ne oferă motive convingătoare ca să credem în viață după moarte. În cel mai fericit caz, ele ne oferă analogii interesante. Alți filozofi au căutat să analizeze tema vieții de după moarte pe alte căi. Immanuel Kant a scris un volum întreg intitulat *Critica rațiunii pure*, care rămâne cel mai cuprinzător tratat critic la adresa argumentelor tradiționale în favoarea existenței lui Dumnezeu. Kant a finalizat cercetarea apologeticii și a creștinismului printr-un fel de agnosticism educat, prin care a afirmat că, prin cercetare științifică, nu putem ajunge la nicio convingere despre existența lui Dumnezeu.

Dar după ce a încercat să Îl dea afară pe Dumnezeu pe ușa din față, Kant s-a întors la ușa din spate și a încercat să introducă dumnezeirea înapoi în bucătărie, prezentând ceea ce el a numit argumentul moral al existenței lui Dumnezeu. Kant a susținut existența lui Dumnezeu, dar nu pe temeuri teoretice, ci strict din rațiuni practice și etice. Potrivit lui Kant, în orice ființă umană există un simțământ indubitabil al responsabilității morale – altfel spus, noi toți avem un imperativ interior care le poruncește conștiințelor noastre. Deși

am putea comite lucruri ticăloase, noi nu putem șterge total rămășițele conștiinței din mințile noastre. Noi toți avem un simțământ al binelui și răului.

Mai mult, Kant a susținut că nici la nivel individual, nici la cel al societății, nu putem exista fără un anume cod etic. Dacă societatea ar degenera într-un fel de face-fiecare-ce-vrea din punct de vedere moral, nu doar că viața ar deveni haotică, ci și imposibilă. Kant a înțeles că există oameni care nu își satisfac întotdeauna dorințele egoiste. Unii oameni fac sacrificii și fac lucruri pur și simplu pentru că sunt convinși că este bine ce fac. Kant s-a întrebat de ce ar face oamenii așa deva, dacă n-ar exista dreptatea. Cu alte cuvinte, pentru ca etica să aibă sens, trebuie să se facă dreptate.

Ceea ce ne conduce la următoarea întrebare: Ce este necesar pentru existența dreptății? Noi ne uităm în lumea din jurul nostru și vedem că, în anumite cazuri, nu se prea face dreptate. Cei răi prosperă câteodată, iar cei drepți pier. Din când în când se face dreptate, dar ne este clar că, în această lume, dreptatea nu este perfectă. De aceea, de ce ar trebui cineva să fie bun, dacă nu se face dreptate întotdeauna?

Kant a spus că, pentru ca dreptatea să biruie în final (întrucât ea nu este îndeplinită întotdeauna în această lume), omenirea trebuie să existe și dincolo de mormânt. El a considerat viața după moarte ca o necesitate practică a dreptății și dreptatea ca o necesitate practică pentru ca etica să aibă vreun sens. Ce altceva mai este necesar pentru ca dreptatea

să fie îndeplinită dincolo de existența noastră după moarte? La urma urmei, nu avem nicio garanție că existența după moarte ar garanta că se va face dreptate. Poate că în următoarea lume există la fel de multă nedreptate pe câtă este aici, pe acest pământ. Pentru ca dreptatea să învingă în final, va trebui să existe și un judecător. Iar pentru garantarea victoriei finale a dreptății, judecătorul trebuie să se afle în posesia unor calități necesare.

În primul rând, el trebuie să fie drept. Dacă judecătorul suprem din tribunalul suprem ar fi corupt, nu ne-am mai alege cu dreptatea supremă. Garanția dreptății finale necesită nu doar existența unui judecător, ci a unuia drept. Dar chiar dacă ar exista un judecător drept, asta tot nu ar garanta dreptatea finală, pentru că ar fi posibil ca acel judecător să facă greșeli în evaluarea lui, oricât de drept și onorabil ar fi. De aceea, Kant a speculat spunând că judecătorul suprem va trebui să fie și atotștiutor, pentru a se asigura că toate detaliile și dovezile necesare pentru judecată vor fi luate în calcul și analizate perfect, astfel încât dreptatea perfectă să prevaleze.

Dar chiar dacă am avea un judecător perfect, drept și omniscient, aceasta *tot* nu ar garanta împlinirea dreptății, căci chiar dacă deciziile lui ar fi desăvârșite, cum am putea să fim siguri că ele vor fi puse în aplicare? El ar avea nevoie de asemenea de puterea de a aplica verdictul pe care îl declară. Astfel, acel judecător ar avea nevoie să fie nu doar omniscient, ci și atotputernic. Zeitatea pe care Kant a adus-o pe

ușa din dos sună foarte asemănător a Iehova, Dumnezeul Bibliei, pe care el încercase să Îl dea afară pe ușa din față. Ideea lui esențială era aceasta: trebuie să trăim ca și cum ar exista un Dumnezeu, pentru că, dacă Dumnezeu nu există, etica nu are niciun sens.

Dacă nu există viață după moarte, atunci, în ultimă instanță, toate deciziile noastre etice sunt complet fără rost. Aceasta ar fi concluzia obligatorie. Singura alternativă la o etică absolută este o etică relativă. Umanismul se laudă cu cât de important este ca noi să avem virtuți și să ne străduim să respectăm demnitatea umană dar, intelectual vorbind, nu există nimic mai vrednic de milă decât umanismul filozofic, care ne spune că originea noastră, ca ființe umane, ar fi un accident cosmic – că am fi niște germeni care au crescut și s-au dezvoltat fortuit dintr-o pastă inițială cosmică, și că destinul nostru final ar fi anihilarea sau neființa – doar că, între originea și destinul nostru, ne bucurăm de o importanță enormă. Pure fantezii și proiecții ale minții! Și mai vorbesc ei de credință oarbă și de salt în absurditate. Ce poate fi mai absurd decât să celebrăm importanța unor germeni adulți?

Dacă chiar ne pasă de ființele omenești și de demnitatea umană, trebuie să avem un *temei* anume. Dacă suntem chemați la acțiune jertfitoare și altruistă în numele altor ființe umane, ar trebui să avem un motiv întemeiat ca să acționăm la această chemare. Ar trebui să existe un motiv mai bun decât simpla afirmație că ar trebui să avem respect pentru oameni

pentru că suntem oameni. Dacă nu putem stabili că este important să fim oameni, acest fel de a gândi este pur emoție.

Cei care l-au urmat pe Kant au analizat și atacat argumentația lui. Friedrich Nietzsche, de exemplu, l-a criticat pentru că a spus că ar trebui să credem în viață după moarte și în Dumnezeu doar pentru că, dacă Dumnezeu nu ar exista, viața ar fi fără sens. Dacă așa ar sta lucrurile, atunci noi am crede în Dumnezeu doar pentru că nu putem să ne imaginăm viețile ca fiind lipsite de sens și importanță. Asta ar însemna să Îl inventăm pe Dumnezeu doar pentru că, dintr-o perspectivă emoțională, nu putem suporta să trăim fără El. În schimb, Nietzsche a spus că ar trebui să ne confruntăm cu adevărul existențial că, în esență, existența umană este *das Nichtige* - nimicnicie.

Existențialismul pesimist a făcut pasul înainte și a atacat naivitatea umanismului din secolul al XIX-lea, susținând că nu este suficient să spunem că Dumnezeu există doar pentru că alternativele la existența lui Dumnezeu ar fi triste. Noi putem vedea în societatea occidentală de azi o predare pe scară largă în fața lipsei de sens a existenței umane și a filozofiei disperării.

Una dintre cele mai strălucite minți și unul dintre cei mai mari scriitori pe care i-am avut a fost Edgar Allan Poe. El a surprins sentimentul cultural al disperării probabil mai viu și mai pătrunzător decât oricine altcineva. El a făcut acest lucru în magnificul lui poem, intitulat „Corbul”, care începe

astfel:

Sunase miezul nopții, pierdut în cugetare,
Mai răsfoiam volume, uitate și bizare,
Când cineva la ușe bătut ușor, ușor.
Era cam prin Decembrie, murindul foc, din umbre
Fantastice pe ziduri, svârlea contururi sumbre,
Iar eu cătam, zădarnic, în cărți vreun ajutor.
La chinurile mele, la vechiul meu amor
La dânsa, tot la dânsa zbura a mea gândire,
La palida Lenora, a cărei strălucire
În lume n-are seamăn, și căreia, în cer,
Chiar îngerii, Lenora îi zic. Dar ce mister...¹

În acest poem, un bărbat plânge moartea unei femei – pasiunea și iubirea lui. Întrebarea poemului este aceasta: A pierit pe veci cea pe care am iubit-o, sau o voi revedea? O pasăre ciudată îi intră în cameră și croncăne refrenul „Nicio-dată”, care zdrobește speranțele bărbatului și îl face să înnebunească. Prin strofă după strofă caracterizate de remușcări, repetiția groaznică din partea păsării diabolice îl face pe bărbatul chinuit să urle de mânie la vizitatorul lui nocturn:

„Tu pasăre sau demon, profet, te jur pe zei,
Pe zeii-n care credem și eu și tu cu mine,
Oh, spune, al meu suflet așteaptă de la tine.
Voi mai vedea în ceruri pe tânăra curată,
Lenora?” Însă corbul răspunde: „Nicio-dată!”²

---

¹ Trad. Iuliu Cezar Săvescu, 1855, https://ro.wikisource.org/wiki/Corbul_din_Edgar_Poe.

² Ibid.

Acesta este răspunsul umanist la cea mai mare dintre toate dilemele omului – realitatea morții. O generație de gânditori i-au spus lui Immanuel Kant: „Nu este suficient să îți dorești viața de apoi. Dacă tot ce avem sunt dorințe, atunci hai să ne oțelim ca oameni și să ne confruntăm cu refrenul dureros al corbului – „Niciodată””.

Când citim răspunsul apostolic la această întrebare, la prima vedere ar părea că ceea ce citim lăsat de penița apostolului Pavel este un prevestitor al argumentului lansat ulterior de Immanuel Kant. Cea mai faimoasă apărare a doctrinei învierii se găsește în 1 Corinteni 15.

Pavel spune în versetele 12-13: „Iar dacă se propovăduiește că Hristos a înviat din morți, cum zic unii dintre voi, că nu este o înviere a morților? Dacă nu este o înviere a morților, nici Hristos n-a înviat”. Apostolul construiește un șir de idei care este meticolos și, pe alocuri, pedant de logic. El trece de la general la particular, aplicând legea deducției imediate cu rigurozitate, într-o manieră care l-ar fi încântat pe Aristotel.

El spune că, dacă este categoric că nu există înviere, atunci nici Hristos n-a înviat. Iar dacă Hristos n-a înviat, „atunci propovăduirea noastră este zadarnică” (v. 14). Ți-ar plăcea să crezi că tot ce faci este fără rost? Ceea ce Pavel spune este că, dacă Hristos nu a înviat, atunci toată propovăduirea apostolilor ar fi fost zadarnică. Totul era făcut degeaba. Și nu doar că predicarea lui Pavel ar fi fost un exercițiu al zădărniceii, ci predicarea

tuturor.

Ba mai mult, Pavel spune că „zadarnică este și credința voastră” (v. 14). Acest lucru îi contrazice direct pe cei care pretind că au credință în Isus, dar nu cred într-o înviere istorică. Dacă Hristos nu a înviat, toată credința, străduința și sensul religios sunt ridicole. El continuă spunând: „Ba încă noi suntem descoperiți și ca martori mincinoși ai lui Dumnezeu; fiindcă am mărturisit despre Dumnezeu că El L-a înviat pe Hristos, când nu L-a înviat, dacă este adevărat că morții nu înviază” (v. 15).

Aceasta este o progresie logică impecabilă. Dacă morții nu înviază, atunci Hristos nu a înviat. Dacă Hristos nu a înviat, credința noastră este zadarnică și suntem încă în păcatele noastre. Nu doar că dispare credința noastră în Hristos ca nădejdea noastră la viață veșnică dacă n-ar exista înviere, ci la fel ar fi și credința noastră în Hristos ca Mântuitor, pentru că un Isus mort nu poate îndreptăți pe nimeni, pentru că, așa cum spune Scriptura, Isus a „înviat spre îndreptățirea noastră” (Rom. 4:25, lit. ESV).

Fără înviere, copilul, părintele soțul sau prietenul căruia ți-ai dedicat viața pe pământ, chiar printr-un serviciu religios minunat, s-a dus. Ei au pierit irevocabil. Apoi Pavel spune: „Dacă numai pentru viața aceasta ne-am pus nădejdea în Hristos, atunci suntem cei mai nenorociți dintre toți oamenii!” (1 Cor. 15:19). Cu alte cuvinte, necredincioșii n-ar trebui să fie mândriși pe creștini, ci mai degrabă ar trebui să ne

plângă de milă, căci noi suntem cei mai nenorociți dintre toți oamenii. Noi ne-am dedicat trup și suflet unei nădejdi false și mincinoase. Dacă Hristos n-a înviat, suntem ființele cele mai nenorocite.

Observă că, până aici în text, Pavel n-a spus nimic diferit de ceea ce Kant avea să spună mai târziu. Cu toate acestea, apostolul continuă astfel: „De aceea, credeți în Hristos! Săriți în necunoscut și sperați că Isus se va întoarce din morți, pentru că, dacă nu credeți, nu aveți nicio speranță”. Nu, nu acesta este argumentul lui, ci el spune: „Dar acum, Hristos a înviat din morți, pârga celor adormiți” (v. 20). La începutul acestui capitol, Pavel a spus: „Vă fac cunoscut, fraților Evanghelia, pe care v-am propovăduit-o, pe care ați primit-o, în care ați rămas, și prin care sunteți mântuiți, dacă o țineți așa după cum v-am propovăduit-o; altfel, degeaba ați crezut. V-am învățat înainte de toate, așa cum am primit și eu: că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi” (v. 1-3).

Pavel și-a îndreptat cititorii înapoi, către profețiile istorice concrete care n-au fost scrise în secret, ci aduse înaintea ochilor întregii lumi, pentru ca ele să poată fi citite, analizate, cercetate și testate. Toți oamenii pot vedea felul cum aceste profeții specifice aveau să fie împlinite concret și istoric în viața lui Isus din Nazaret. Autorii Vechiului Testament le-au plasat în tărâmul empiric, unde pretențiile profetice pot fi verificate, astfel că putem privi la felul cum istoria a dovedit

împlinirea acelor predicții și dacă acești autori erau surse credibile sau nu.

Primul lucru pe care Pavel îl aduce în atenție este Scriptura. Asta nu este totuna cu a spune că el i-a chemat pur și simplu pe oameni să creadă doar pentru că asta spune Biblia. El dorea ca oamenii să citească și să creadă ca urmare a dovezilor empirice și a mărturiilor oamenilor care au fost atât de dedicați adevărului, încât erau gata să moară în apărarea lui. Pavel vorbește despre ceva ce s-a petrecut public. „[Isus] a fost îngropat și a înviat a treia zi, după Scripturi; și S-a arătat lui Chifa, apoi celor doisprezece. După aceea S-a arătat la peste cinci sute de frați deodată, dintre care cei mai mulți sunt încă în viață, iar unii au adormit” (v. 5-6). Cinci sute de martori oculari, și nu vedem niciun cuvânt că vreunul dintre ei ar fi negat acest adevăr. Audiența originală a lui Pavel ar fi putut să vorbească în persoană cu acești martori, majoritatea dintre ei fiind încă în viață. Când Pavel a stat înaintea împăratului Agripa, el a spus: „Împăratul știe aceste lucruri, și de aceea îi vorbesc cu îndrăzneală; căci sunt încredințat că nu-i este nimic necunoscut din ele, fiindcă nu s-au petrecut într-un colț!” (F.A. 26:26).

Iar după ce Isus a apărut înaintea celor cinci sute, „i S-a arătat lui Iacov, apoi tuturor apostolilor. După ei toți, ca unei stârpituri, mi s-a arătat și mie” (1 Cor. 15:7-8). Pavel nu întemeiază credința pe o deducție extrasă dintr-un mormânt gol. Nu este că ucenicii s-au dus la mormânt, l-au găsit

gol, după care au început să speculeze de ce era gol. Ei au văzut cu ochii lor și au auzit cu urechile lor. Pavel a primit mărturia lor, și L-au văzut pe Hristosul înviat.

Faptul că apostolul Pavel spune că L-a văzut pe Hristosul înviat nu dovedește în și prin sine că Hristos a înviat din morți. Întrebarea la care trebuie să răspundă fiecare creștin este aceasta: Ți pui încrederea în acest om? Ți pui încrederea în Chifa? În cei doisprezece apostoli? În cei cinci sute de martori? În profeți? În integritatea celor mai sacre mărturii istorice pe care lumea le-a avut vreodată? Este oare o astfel de încredere rezonabilă sau nu?

Pavel se caracterizează ca fiind „cel mai neînsemnat dintre apostoli; nu sunt vrednic să port numele de apostol, fiindcă am prigonit Biserica lui Dumnezeu” (v. 9). În mijlocul scepticismului lui, a urii și împotrivirii sale față de creștinism, Pavel L-a văzut pe Hristosul înviat. La finele capitolului, el spune: „Și de ce suntem noi în primejdie în orice clipă? În fiecare zi eu sunt în primejdie de moarte; atât este de adevărat lucrul acesta, fraților, cât este de adevărat că am de ce să mă laud cu voi în Hristos Isus, Domnul nostru. Dacă, vorbind în felul oamenilor, m-am luptat cu fiarele în Efes, care-mi este folosul? Dacă nu înviază morții, atunci ,să mâncăm și să bem, căci mâine vom muri” (v. 30-32). Din momentul în care Pavel L-a văzut pe Hristos, viața lui a devenit o moarte vie. Ce era gata să facă Pavel pentru un Isus mort? El își încheie capitolul cu următoarea concluzie:

Iată, vă spun o taină: nu vom adormi toți, dar toți vom fi schimbați, într-o clipă, într-o clipeală din ochi, la cea din urmă trâmbiță. Trâmbița va suna, morții vor învia nesupuși putrezirii, și noi vom fi schimbați. Căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire, și trupul acesta muritor să se îmbrace în nemurire. Când trupul acesta supus putrezirii, se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul care este scris: „Moartea a fost înghițită de biruință. Unde îți este biruința, moarte? Unde îți este boldul, moarte?” Boldul morții este păcatul; și puterea păcatului este Legea. Dar mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruința prin Domnul nostru Isus Hristos! De aceea, prea iubiții mei frați, fiți tari, neclintiți, sporii totdeauna în lucrul Domnului, căci știți că osteneala voastră în Domnul nu este zădarnică (v. 51-58).

Noi suntem chemați să fim tari, neclintiți, sporind în lucrul Domnului, pentru că nici un gram din acea trudă nu este irosită. Niciun moment nu este zadarnic, pentru că avem un Mântuitor care ne spune: „În veci”. Hristos a triumfat peste cel mai rău dintre toți dușmanii - moartea. Era imposibil ca moartea să Îl țină captiv, căci în El este viața însăși. El este Creatorul, Susținătorul și Răscumpărătorul vieții, și El îi vă triumf vieții. El ne dă har să trăim și har să murim ca aceia care își pun credința în făgăduința lui Hristos.

Capitolul 4

TRĂIND PRIN CREDINȚĂ

Am analizat deja viața patriarhului Avraam ca exemplu viu al trăirii prin credință. Am văzut momentul istoric din Geneza 15, în care Dumnezeu a făcut un legământ cu Avraam, promițându-i moștenitori chiar dacă el era înaintat în vârstă, iar soția lui era stearpă și trecuse cu mult de vârsta la care putea rămâne însărcinată.

Când Avraam i-a spus nevastei lui că o să rămână însărcinată, Sara a râs, pentru că ideea de a avea un copil i se părea cu totul imposibilă. În timp ce Avraam aștepta împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu, el a ajuns nerăbdător și a luat problema în propriile mâini. Astfel, lui Avraam i s-a născut un fiu prin Agar, slujnica nevastei lui, iar copilul a fost numit Ismael. Dar nu Ismael era copilul făgăduinței.

În final, după multă așteptare și nerăbdare, Dumnezeu a împlinit făgăduința făcută. Sara a rămas însărcinată și a născut fiul după care tânjea Avraam, și i-au pus numele Isaac, care înseamnă „a râs”. Îți poți imagina bucuria pe care a trăit-o Avraam în ziua când Isaac s-a născut? Acesta era copilul făgăduinței. Acesta era moștenitorul lui Avraam și,

prin el, toate popoarele lumii aveau să fie binecuvântate.

Pe măsură de narațiunea avansează, ajungem la călătoria credinței făcută de Avraam la mai mulți ani după aceea, în Geneza 22, unde el aude un glas chemându-l pe nume, la care răspunde: „Iată-mă” (v. 1). Dumnezeu îi spune lui Avraam: „Ia-l pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pe care-l iubești, pe Isaac; du-te în țara Moria, și adu-l ardere de tot acolo, pe un munte pe care ți-l voi spune” (v. 2).

Observă felul cum Dumnezeu îi vorbește lui Avraam. El nu este vag, neclar sau ambiguu. El nu îi spune lui Avraam doar să își ducă fiul pe muntele Moria și să îl aducă jertfă pe altar. Dacă Dumnezeu ar fi făcut asta, Avraam s-ar fi dus direct la Ismael, nu la Isaac. Așa că Dumnezeu îi spune clar, „Ia-l pe fiul tău, pe *singurul tău fiu, pe Isaac*, pe care îl iubești”. Dumnezeu îl dorea pe copilul pe care Avraam îl iubea atât de mult. În termeni foarte succinți, versetul 3 ne spune: „Avraam s-a sculat dis de dimineață, a pus șaua pe măgar, și a luat cu el două slugi și pe fiul său Isaac. A tăiat lemne pentru arderea de tot, și a pornit spre locul, pe care i-l spusese Dumnezeu”.

În lucrarea sa, intitulată *Fear and Trembling* [Frică și cutremur], poetul și filozoful Søren Kierkegaard a meditat la importanța cuvintelor din Geneza 22:3. Cu gânduri exprimate succint, Kierkegaard a speculat pe marginea motivului pentru care Avraam s-a sculat atât de dimineață a doua zi. Răspunsul tradițional pe care îl auzim adesea este că

Avraam era atât de dedicat față de Dumnezeu, atât de puternic în credința lui, încât voia să asculte de porunca lui Dumnezeu pe cât de repede era posibil. Cu alte cuvinte, motivul pentru care Avraam s-a trezit dis-de-diminează era ca să poată împlini prompt porunca lui Dumnezeu. Totuși, nu aceasta este cea mai probabilă explicație a ceea ce s-a întâmplat în această narațiune.

Uneori noi avem tendința de a ne uita la eroii și eroinele din Scriptură ca la niște sfinți de carton, transformându-i în niște personaje aproape mitologice. Dar Avraam era un om ca mine și ca tine. Avea și el temeri ca și noi, avea aceleași lupte și era lovit de aceleași anxietăți. Ce-ai fi făcut dacă Dumnezeu ar fi venit la tine și ți-ar fi spus să-ți iei singurul copil și să îl ucizi? Cum ai dormi noaptea? Majoritatea dintre noi am fost în situații în care avem ceva foarte important de făcut a doua zi și, ca să avem puterea necesară, știm că trebuie să dormim bine în noaptea de dinainte. Dar cu cât știm mai mult că avem nevoie de somn, cu atât mai greu ne este să adormim.

Ne trezim la fiecare 15 minute, ne uităm la ceas și intrăm în panică cu atât mai mult. În final, când vine dimineța, renunțăm să mai încercăm să dormim și ne dăm seama că am putea să ne ridicăm din pat, pentru că ne este imposibil să dormim. Probabil că așa s-a întâmplat și cu Avraam. El nu putea să doarmă știind ce urma să se petreacă. De aceea, el s-a ridicat dis-de-diminează, și-a înhamat măgarul, a luat două

sluji și pe Isaac cu el, și a tăiat lemnele pentru arderea de tot.

Avraam a mers în locul unde îi spusese Dumnezeu și, a treia zi, a ridicat privirea și s-a uitat la acel loc din depărtare. Când citim aceste lucruri, ni se pare ca și cum Dumnezeu îl tortura pe Avraam. Una ar fi fost ca Dumnezeu să îi fi spus lui Avraam să îșiucidă fiul imediat, și să se termine repede totul, numai că Dumnezeu l-a trimis într-o călătorie. Avraam a mers alături de fiul său vreme de trei zile. În final, Avraam a ridicat privirea în sus și a văzut de la distanță poalele muntelui Moria. Nu putem decât să ne imaginăm ce îi trecea prin minte lui Avraam. Textul biblic ne spune ce s-a întâmplat după aceea:

Și Avraam le-a zis slugilor sale: „Rămâneți aici cu măgarul; eu și băiatul ne vom duce până colo să ne închinăm, și apoi ne vom întoarce la voi”. Avraam a luat lemnele pentru arderea de tot, le-a pus în spinarea fiului său Isaac, și a luat în mână focul și cuțitul. Și au mers astfel amândoi împreună. Atunci Isaac, vorbind cu tatăl său Avraam, a zis: „Tată!” „Ce este, fiule?” i-a răspuns el. Isaac a zis din nou: „Iată focul și lemnele; dar unde este mielul pentru arderea de tot?” (Gen. 22:5-7).

Isaac a văzut lemnele de foc, și știa că era nevoie de un miel de jertfă, dar mielul la care se gândea Isaac lipsea. În acel moment, Avraam nu i-a spus fiului său că Isaac însuși avea să fie jertfa, ci i-a spus: „Fiule, Dumnezeu însuși va purta grijă de mielul pentru arderea de tot”. Și au mers

amândoi împreună înainte” (v. 8). De multe ori, predicile pe marginea acestui pasaj îl ilustrează pe Avraam groaznic de pios, de parcă nu îl preocupa deloc ce urma să se întâmple în curând. Dar a trăi prin credință înseamnă că ne agățăm uneori cu unghiile de o stâncă goală în timp ce încercăm din răspuneri să ne punem încrederea într-un Dumnezeu invizibil.

Noi nu știm cum a fost efectiv scena, dar ne putem imagina. Când Isaac a înțeles în final că el urma să fie jertfa, Avraam s-a uitat la fiul său, cu ochii pledând înaintea lui și spunând, „Nu, tată!” Avraam a luat cuțitul și l-a ridicat, cu mâna tremurând pe punctul de a înfige cuțitul în inima fiului său. În ultima secundă, Dumnezeu l-a chemat din nou pe Avraam și i-a spus: „Avraame, Avraame!... Să nu pui mâna pe băiat, și să nu-i faci nimic; căci știu acum că te temi de Dumnezeu, întrucât n-ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pentru Mine” (v. 11-12).

Nu cred că a existat vreun moment din istoria omenirii când cuțitul să cadă atât de repede din mâinile vreunui om. Avraam și-a ridicat ochii și iată, a văzut un berbec prins cu coarnele într-un tufiș – un berbec pe care Dumnezeu l-a dat să fie jertfa finală. Au trecut secolele în timp ce alți oameni au încercat să urmeze exemplul lui Avraam de trăire prin credință, și un alt Tată S-a aflat în aceeași poziție. Acest Tată Și-a luat Fiul, singurul Său Fiu, Fiul pe care Îl iubea, pe Isus, L-a legat și L-a pregătit pentru jertfă. De data aceasta, însă, nimeni n-a mai strigat „Stop!”

Isus a fost jertfit de Tatăl pentru noi. Dumnezeu Și-a ținut promisiunea și S-a adus pe Sine ca jertfă, pentru ca noi să putem trăi prin credință. Acesta este un Dumnezeu vrednic de încrederea noastră. Noi nici nu putem începe măcar să ne imaginăm care a fost costul răscumpărării noastre. Isus a băut paharul mâniei lui Dumnezeu îndreptată împotriva păcatului – întregul pahar, până la drojdiile lui amare – pentru ca noi să avem viața, și să o avem din belșug.

Capitolul 5

CREDESCIOȘIA

Se spune deseori despre Romani 1:17 că în acest verset este inclusă afirmația tematică a întregii Epistole către Romani: „deoarece în ea [Evanghelie] este descoperită o neprihănire pe care o dă Dumnezeu, prin credință și care duce la credință, după cum este scris: ‚Cel neprihănit va trăi prin credință’“. Se mai spune adesea și că Epistola lui Pavel către biserica din Roma constituie *magnum opus*-ul lui din punct de vedere teologic. În această epistolă găsim cea mai cuprinzătoare și mai aprofundată tratare a articolelor centrale ale credinței noastre, nu doar printre scrierile lui Pavel, ci și din întregul Nou Testament. De aceea, ar trebui să îi acordăm multă atenție afirmației tematice care cristalizează ideea centrală a cărții.

În acest verset tematic, Pavel spune că neprihănirea lui Dumnezeu este revelată prin credință. Aici nu se face referire la neprihănirea prin care Dumnezeu însuși este neprihănit, ci la neprihănirea care ne este făcută disponibilă prin credința în Isus Hristos. La finalul acestei afirmații, apostolul citează din Vechiul Testament, spunând, „după cum este scris: ‚Cel neprihănit va trăi prin credință’“. Aceste cuvinte ar trebui să ne atragă atenția nu doar pentru că sunt cuprinse

în afirmația tematică a cărții Romani, ci și pentru că același verset este citat de trei ori în Noul Testament.

Acest citat își are originea în cartea profetului Habacuc, un profet cu un suflet tulburat, care a trăit și a slujit poporul lui Iuda în perioada cea mai întunecată a acestuia. Habacuc a trăit într-o vreme de judecată, când Dumnezeu a folosit popoarele păgâne ca să aducă mânia și pedeapsa Lui asupra propriului popor.

Acest lucru l-a încurcat mult pe profet, care nu putea înțelege de ce acționa Dumnezeu în felul respectiv. Habacuc a zidit un turn de veghere și a insistat de acolo înaintea lui Dumnezeu, întrebându-L de ce lasă astfel de atrocități să aibă loc în poporul Lui chiar din mâinile unor popoare mai rele. Dumnezeu este prea sfânt ca să privească nelegiuirea, și totuși părea că El îi întorsese spatele poporului Său, permițând ca răutatea să domnească în mijlocul evreilor.

Majoritatea dintre noi înțeleg cum este să insistăm înaintea lui Dumnezeu și să Îl întrebăm, „De ce petrec astfel de lucruri?” Tocmai în acel context al îndoielii – îndoială care l-a împins pe profet pe buza prăpastiei disperării – Cuvântul lui Dumnezeu a proclamat că „cel neprihănit va trăi prin credința lui” (Hab. 2:4). Este aproape ca și cum, în mijlocul dilemei, Dumnezeu nu a venit cu o explicație complicată a detaliilor legate de ce anume făcea El în suveranitatea Lui asupra istoriei lumii, ci El îi spune profetului Său, Habacuc: „Ai încredere în Mine!”

Vine o vreme în viața fiecărui creștin când pare că singurul răspuns pe care îl primim din Cer este răspunsul lui Dumnezeu: „Ai încredere în Mine”. Dar ce înseamnă că cel neprihănit va trăi prin credință? Am putea să reformulăm acest text în felul următor: Cel neprihănit va trăi prin încredere.

Din nefericire, în vremurile noastre, creștinii se întreabă rareori cum pot deveni mai neprihăniți. Umblarea după neprihănire este considerată o idee învechită pe care nu o mai iau în considerare mulți oameni. Librăriile creștine sunt pline de cărți despre împlinirea de sine și despre cum să fii „spiritual”, dar, biblic vorbind, există un singur motiv pentru a cultiva ceea ce este spiritual: pentru a deveni neprihăniți. Pentru creștin, a fi spiritual, pios, moral sau etic nu este niciodată un scop în sine. Țelul vieții creștine este neprihănirea.

Când ajungem la Noul Testament, auzim porunca de a „căuta mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui, și toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra” (Matei 6:33). Umblarea după neprihănire este o prioritate esențială pentru Domnul nostru. Privind-o dintr-un alt unghi, Isus a spus: „Căci vă spun că, dacă neprihănirea voastră nu va întrece neprihănirea cărturarilor și a Fariseilor, cu niciun chip nu veți intra în Împărăția cerurilor” (Matei 5:20).

Ce a vrut Isus să spună? Aceste cuvinte nu ne tulbură de multe ori așa cum ar trebui, din cauza felului cum îi vedem

pe cărturari și pe farisei. Suntem conștienți de ipocrizia lor groaznică, și tragem concluzia că a întrece neprihănirea lor nu ar fi un lucru deloc dificil, pentru că ei nu par să fi fost prea neprihăniți. Dar trebuie să ne uităm mai atent la farisei ca să înțelegem mai bine afirmația lui Isus.

Fariseii au apărut ca un grup de evrei puternic deranjați de secularismul care își făcuse loc în poporul Israel. Drept răspuns, ei au venit laolaltă și s-au dedicat disciplinei de a fi ascultători de Dumnezeu cel atotputernic. Ei erau oameni conservatori. Erau considerați ortodocșii din societatea lor. Cu sânguință și disciplină, ei studiau Scripturile zi și noapte, cercetându-le într-un fel care ne-ar face de rușine pe mulți dintre noi.

Isus a mai vorbit și despre felul cum aceștia dădeau zeciuială din izmă și chimen. Fariseii își plăteau zeciuiele. Asta însemna că dădeau 10% din tot ce aveau pentru susținerea lucrării lui Dumnezeu. Cu toate acestea, Isus i-a criticat pentru că le lipsea neprihănirea. El a spus că, dacă neprihănirea noastră nu o va depăși pe a fariseilor, nu vom intra în Împărăția lui Dumnezeu. Acesta este un gând înspăimântător.

O modalitate de a înțelege cuvintele lui Isus este să spunem că noi suntem îndreptățiți prin credința în Hristos. La urma urmei, cu asta se ocupă cartea Romani. Noi avem neprihănirea lui Hristos însuși prin credință. Suntem îmbrăcați în neprihănirea lui Isus, iar meritele Lui depășesc cu

mult toate meritele însumate și toată neprihănirea tuturor fariseilor care au trăit vreodată. De aceea, noi avem în Hristos o neprihănire care depășește neprihănirea cărturarilor și a fariseilor.

Noi suntem îndreptățiți prin credință, ceea ce înseamnă că suntem îndreptățiți prin neprihănirea lui Hristos. Dar momentul când suntem îndreptățiți este doar începutul vieții creștine, iar oamenii îndreptățiți sunt chemați să aducă roadele îndreptării lor. Noi suntem chemați să ne conformăm chipului lui Hristos, să creștem în asemănare cu El. Cu alte cuvinte, suntem chemați să producem roadele neprihănirii.

Luther a spus că un păcătos credincios este *simul justus et peccator* – în același timp drept și păcătos. Noi suntem socotiți drepti în virtutea neprihănirii lui Hristos, dar în și prin noi înșine, noi suntem încă păcătoși – păcătoși care, dacă avem credința adevărată, ne aflăm în procesul de a fi sfințiți și de a aduce roada neprihănirii. Aceea nu poate fi o neprihănire superficială, o neprihănire care ține doar de lucrurile exterioare, ca în cazul neprihănirii fariseilor; ea trebuie să fie o neprihănire ce pătrunde în miezul sufletelor noastre. Întrebarea este: Vrem să fim neprihăniți în felul acesta? Dacă da, cum putem fi neprihăniți?

Cuvintele Scripturii care ne spun că „cel neprihănit va trăi prin credință” ne ajută să răspundem la această întrebare. Dacă vrem să fim neprihăniți, trebuie să înțelegem ce

înseamnă să avem încredere în Dumnezeu, care este cu totul vrednic de crezare. Dacă vrem să creștem în neprihănire, trebuie să creștem în abilitatea de a ne încrede în Dumnezeu. Trebuie să ne încredem în El în viață și în moarte. Trebuie să ne încredem în Cuvântul Lui. Trebuie să credem că poruncile Lui nu sunt date ca să ne chinuie sau ca să ne fure fericirea, ci ca o expresie a înțelepciunii și bunătății Sale.

Desigur, există multe momente când nu înțelegem cum Legea lui Dumnezeu poate fi cel mai uman, cel mai blând și mai înțelept lucru. Tocmai în astfel de momente trebuie să avem încredere în El, mărturisind că, deși nu înțelegem anumite elemente din porunca Lui, știm că ea reflectă înțelepciunea Lui perfectă și totală, bunătatea și dragostea Lui.

De fiecare dată când păcătuim, noi punem sub semnul întrebării înțelepciunea și blândețea lui Dumnezeu. Noi spunem că nu putem fi fericiți decât dacă face ceea ce știm că Dumnezeu nu vrea să facem. Noi ne uităm la porunca lui Dumnezeu, iar ea intră în conflict cu interesele, dorințele și pasiunile noastre. Când are loc acest lucru, noi nu avem încredere în porunca lui Dumnezeu, și nu avem încredere, nici nu ascultăm de Dumnezeu. Iar când nu ascultăm de Dumnezeu, nu suntem neprihăniți. Iată de ce avem nevoie de răscumpărarea care se găsește în Hristos – pentru că toate păcatele noastre sunt, în ultimă instanță, o expresie a lipsei noastre de încredere în caracterul lui Dumnezeu. Expresia „cel neprihănit va trăi prin credință” are sensul că noi ne încredem în

Dumnezeu și că ne încredem în Hristos și doar în Hristos spre mântuirea noastră.

Noi știm că în inima creștinismului stă conceptul credinței. Nu există niciun fel de mântuire fără credință. Încrederea este vitală pentru viața creștină. Este extrem de important ca noi să ne punem credința în Dumnezeu și în Hristos. Dar mai există un aspect pe care trebuie să îl luăm în calcul: Care sunt implicațiile acestui text pentru felul cum alți oameni își pun încrederea în noi, creștinii?

Noi toți am fost răniți într-un moment din viață de cineva în care aveam încredere, persoană care a distrus acea încredere. Azi auzim adeseori vorbindu-se despre importanța de a fi deschiși, onești și vulnerabili. Dar aceasta este o nebunie. Toți știm că trebuie să fim foarte atenți cu cine discutăm temerile, eșecurile și păcatele noastre cele mai intime, și asta pentru că oamenii ne dezamăgesc. Augustin scria că una dintre cele mai amare experiențe prin care a trecut a fost să fie trădat de cel mai apropiat prieten. Adevărul este că nu există nimeni în care să ne încredem complet cu excepția lui Dumnezeu. Dacă ne punem încrederea finală în oameni, vom ajunge negreșit să fim dezamăgiți.

Toți am simțit durerea de a fi abandonați de cineva în care am crezut. Dar, mai devreme sau mai târziu, trebuie să ne dăm seama că încrederea începe cu noi. Când vom sta înaintea lui Hristos, la finele vieților noastre, chestiunea pe care vom trebui să o rezolvăm nu este câți oameni ne-au

abandonat, ci de câte ori nu ne-am ținut noi înșine cuvântul și pe câți i-am dezamăgit.

Nu este de mirare că Domnul nostru spune: „Felul vostru de vorbire să fie: ‚Da, da; nu, nu’” (Matei 5:37). Moralitatea creștină nu ține de alegerea de a merge sau nu la film sau de a dansa ori nu. Ea are de-a face cu neprihănirea – cu a face ceea ce este drept. Ea este o chestiune care ține de integritate. La ce bun dacă suntem pioși, dacă pentru noi, termenul pios nu înseamnă nimic? La ce bun să ne abținem să bem alcool, dacă nu ne plătim facturile la timp? Sau dacă spunem că mergem într-un loc, dar în final nu mergem unde am promis? Sau dacă promitem că facem ceva, și nu facem? Nu este nicio integritate în așa ceva. Am auzit de atâtea ori spunându-se printre creștini că ei ar face afaceri mai degrabă cu cei necredincioși decât cu creștinii, pentru că, în cazul necredincioșilor, pot să fie vigilenți, în timp ce creștinii se roagă și le zâmbesc, dar nu își respectă angajamentele contractuale. Dar cel neprihănit va trăi prin credință. Viața lui va fi caracterizată de încredere. Viața lui va fi caracterizată de credință. Nu doar că astfel de oameni se încred în Dumnezeu, ci oamenii se pot încrede în creștini. Lor li se poate încredința un secret; oamenii pot avea încredere că un creștin își va ține promisiunile și angajamentele. Da al creștinilor înseamnă da, și nu înseamnă nu.

Profetul Mica a prezentat un rezumat excelent al vieții evlavioase când a răspuns la întrebarea: Ce anume cere

Dumnezeu de la noi? Dacă ești creștin, trebuie să-ți fi pus această întrebare. De multe ori, oamenii vor să știe cum să deosebească voia lui Dumnezeu pentru viețile lor. Deși este imposibil să avem acel fel de certitudine pe care ne-o dorim mai dinainte, când vine vorba de lucruri precum unde să locuim sau cu cine să ne căsătorim, acest lucru îl putem ști cu o certitudine absolută: voia lui Dumnezeu pentru viețile noastre este sfințirea noastră (1 Tes. 4:3). Dacă principala preocupare a vieților noastre este să căutăm Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui, putem avea pace când vine vorba despre deciziile pe care trebuie să le luăm despre unde să locuim sau cu cine să ne căsătorim.

Răspunsul pe care Dumnezeu l-a dat în cartea lui Mica despre ce anume cere Dumnezeu de la noi este următorul: „să faci dreptate, să iubești mila și să umbli smerit cu Dumnezeul tău” (6:8). A face dreptate înseamnă să faci ce este drept. Iată ce cere Dumnezeu. A iubi mila – aici este tradus din cuvântul *hesed* din ebraică, tradus în mod obișnuit prin expresia „dragoste statornică”, un termen care Îl caracterizează pe Dumnezeu însuși. Dumnezeu nostru este un Dumnezeu al dragostei statornice. Dumnezeu nostru este un Dumnezeu al dragostei, în care putem avea încredere.

Ce cere Dumnezeu de la noi? Să facem ce este drept, să iubim cu loialitate și să umblăm smerit cu Dumnezeul nostru. Iată esența vieții creștine. Iată esența a ceea ce înseamnă să trăim prin credință.

Dumnezeu este cu totul vrednic de încredere. El n-a mințit niciodată și nu Și-a încălcat nicio promisiune. El este loial și statornic față de noi, declarând că, ceea ce El a început în noi, va și finaliza (Fil. 1:6). El va sta alături de noi și va fi de partea noastră până la capăt. Fie ca noi să fim reflectarea caracterului Său, astfel încât să putem deveni ca niște oglinzi ale neprihăririi Sale – nu într-o încercare de a fi auto-neprihăniți sau de a câștiga Raiul prin neprihănirea noastră, ci mai degrabă ca un răspuns la neprihănirea Lui! Să ne ajute Dumnezeu să fim vrednici de încredere, pentru că, dintre toți oamenii, noi înțelegem cât de prețioasă este această virtute, deoarece noi ne-am pus încrederea în Dumnezeu și în Fiul Său, Mântuitorul nostru.

DESPRE AUTOR

Dr. R.C. Sproul a fost fondatorul și președintele Ligonier Ministries, păstorul fondator al Saint Andrew's Chapel din Sanford, Florida, primul președinte al Reformation Bible College și redactor șef al revistei *Tabletalk*. Programul său radio intitulat *Renewing Your Mind*, este transmis zilnic pe sute de posturi de radio din întreaga lume și poate fi ascultat online.

El a fost autorul a peste 100 de cărți, printre care *The Holiness of God*, *Chosen by God*, și *Everyone's a Theologian*.

El a fost recunoscut în lume ca argumentele sale articulate în apărarea ineranței Scripturii și a nevoii ca poporul lui Dumnezeu să fie întemeiat convingător în Cuvântul Lui.

MAGNA GRATIA

Noi vestim Evanghelia harului

Asociația MAGNA GRATIA este o organizație non-profit care își concentrează eforturile pe proclamarea Evangheliei prin literatură consecventă doctrinar, prin evanghelizare și echiparea bisericilor evanghelice de limba română.

Dacă ai fost binecuvântat citind această carte, poți ajuta la binecuvântarea altui credincios, prin unul sau mai multe lucruri, după cum urmează:

1) Recomandă mai departe această carte!

2) Vizitează paginile noastre de internet la magnagratia.org și află mai mult despre lucrarea noastră, și citește GRATUIT cele peste 250 de cărți ale unora dintre cei mai buni autori creștini din istorie.

3) Rămâi conectat la noutățile MAGNA GRATIA prin a vizita pagina noastră de Facebook la www.facebook.com/MagnaGratia-Romania și prin a te abona pe website, așa încât să fii anunțat când publicăm noi resurse.

4) Spune și altora despre lucrarea noastră.

5) Roagă-te pentru noi.

6) Donează și ajută-ne să mergem mai departe cu această lucrare. Donațiile se pot face online, www.magnagratia.org/dona-tii.html

Pentru orice alte informații, scrie-ne la contact@magnagratia.org. Mulțumim!

Este credința un salt orbesc în gol?

A deveni creștin nu este un lucru pe care trebuie să îl faci cu prețul inteligenței. În fapt, credința creștină oferă cea mai convingătoare și mai logică explicație pentru viața în această lume.

În această carte, Dr. R.C. Sproul demonstrează că gândirea creștină este rațională pentru că ea se bazează pe promisiunile lui Dumnezeu, care a dovedit în Cuvântul Lui că este vrednic de încredere. Aceste promisiuni constituie o temelie de nezguduit a mântuirii noastre, a trăirii prin credință și a nădejzii noastre viitoare.

Seria de cărți *Întrebări Cruciale*, de Dr. R.C. Sproul, oferă răspunsuri succinte la întrebări importante ridicate de creștini și de necredincioșii curioși deopotrivă.

Dr. R.C. Sproul a fost fondatorul Ligonier Ministries, păstorul fondator al Saint Andrew's Chapel din Sanford, Florida și primul președinte al Reformation Bible College. El a fost autorul a peste 100 de cărți, inclusiv *The Holiness of God*.

MAGNA GRATIA
magnagratia.org

**BIBLIOTECA
LIGONIER**